

БЕОГРАДСКЕ

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XX.

ПОНЕДЕЉАК 14. ЈАНУАРА 1902.

Број 2.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУ

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ БЕОГРАДСКОМ.

По члану 55. закона о устројству општина и општинских власти на дан 31. Децембра 1901 године истиче двогодишњи рок службовања одборницима општине београдске и њиховим заменицима, који су изабрати на дан 31. Децембра 1899 године, и то: одборницима г. г. Атана-сију Петровићу, вишем контролору министарства војног, Васи Николићу, трговцу, Голубу С. Јанићу, трговцу, Давиду Були, трговцу, Захарији К. З. Поповићу, јувелиру, Јовану Илкићу, ви-шем архитекти министарства грађевина, Јанаћку М. Јанковићу, винарском трговцу, Кости Ла-заревићу, бив. дуванцији, Кости Др. Ризнићу, трговцу, Манојлу Клидису, индустријалцу, Михаилу Михаиловићу, трговцу, Спаси Илићу, кафеџији; и заменицима: г. г. Благоју Милошевићу, бер-берину, Др. Воји М. Суботићу, млађем, лекару, Дамњану Стојковићу, хлебару и кафеџији, Ђорђу Митићу, мењачу, Ђоки Станојевићу, професору В. Школе, Јовану Петровићу, абацији, Миленку Стефановићу, трговцу, Пери Новаковићу, трговцу и Сими Николићу, трговцу.

Одборници општине београдске г. г. Коста Главинић, професор Вел. Школе, Пера И. Јовановић, трговац и Светозар Милосављевић, државни саветник, који су изабрати на дан 28. Децембра 1900 године, нису се примили одборничке дужности већ су на исту поднели оставке у току ове године, које су им у своје време и уважене.

С тога се на место свију ових одборника и одборничких заменика имају изабрати нови одборници и одборнички заменици за општину београдску.

Суд општине београдске на основу решења одбора општинског од 18. Децембра 1901 год. АБр. 11645, а с погледом на прописе чл. 13. тач. 1. и чл. 21. закона о устројству општина и општинских власти, објављује,

ДА ЋЕ СЕ НА ДАН 20. ЈАНУАРА 1902. ГОДИНЕ

ДРЖАТИ

ОПШТИНСКИ ЗБОР

РАДИ ИЗБОРА

ПЕТНАЕСТ ОДБОРНИКА И ДЕВЕТ ОДБОРНИЧКИХ ЗАМЕНИКА

ЗА ОПШТИНУ БЕОГРАДСКУ

Ко може бити биран за одборника и одборничког заменика прописују чланови 58. и 59. закона о устројству општина и општинских власти.

Сваки гласач на збору даје свој глас лично (чл. 20. помен. закона).

На општинском збору имају право гласа сви пунолетни чланови општине који плаћају најмање потпуни грађански данак, који нису под туторством или старатељством, који нису под платом код другог у служби, или којима по прописима чл. 16. поменутог закона право гласања не би било одузето (чл. 14. зак. о устр. општ. и општ. власти).

Немају право гласања на општинском збору:

1. Они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или кад су лишени грађанске части, за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа или иступа који човека бешчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2. Који се налазе под кривичним ислеђењем за дела под 1. наведена;

3. Који су пали под стеците за време док стеците траје, и док се не прогласе за невине;

4. Који су под полицијским надзором;

5. Ко у име пореза ништа не дугује осим текућег полгођа (чл. 16. поменутог закона).

Официри и војници стојеће војске не учествују у саветовању општинског збора (чл. 15. помен. закона).

Збор ће се држати у згради општинског суда. Збор за бирање почиње у 8 сати изјутра а бирачи могу долазити на збор тога дана ради бирања од 8 сати пре подне па до 12 сати у подне и од 2 сата па до 5 сати по подне, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште, али ће се примити глас од свију оних који буду на биралиште дошли до 5 сати по подне.

Чим председник збора каже, да је збор започет, бирачи, ако их има двадесет, а ако нема, а оно чим се толико накупи, изабраће и придати председнику још два лица од гласача на збору за чланове бирачког одбора.

Од одбора придати су председнику збора за чланове бирачког одбора у смислу чл. 21. поменутог закона одборници г. г. Стојан Пајкић и Димитрије М. Ђорђевић, а њима за заменике заменици г. г. Богоје Јовановић и Ђока Тошић.

Извештавајући о овоме грађане београдске, суд општине београдске позива их да на збор дођу и испуне своју грађанску дужност.

СЕКРЕТАР,

АБр. 11.645

ПРЕДСЕДНИК

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ,

Мих. М. Марјановић с. р.29. Децембра 1901. године
Београд.*Милобан Ђ. Маринковић* с. р.

ДОЂИТЕ НА БИРАЛИШТЕ!

Кроз недељу дана, — а то је на дан 20-ог ов. м. — извршиће се у нашој општини избори одборника и заменика, укупно 24 лица, који, према постојећем закону, имају одменити одступајуће другове своје. У претходећем и надлежном позиву, грађанство ће београдско наћи потребне му појединости о законској страни оваких избора, као и употреби бирачка му права. Ми данас узимамо слободу, да проговоримо коју реч само о дужности — вечно старој и вечно новој — свију нас према својој општини. И, како нам грађанска искреност ту може бити само од користи, а никако од штете, ми ћемо њој овде слободну реч и дати.

Ако стоји, дакле, то: да ни једна општина, ни у којој држави на свету, не може напредовати, не може чак ни достојно живети, ако је брига општа и општинска последња брига њених грађана, онда — да будемо, као што обећасмо, искрени према себи самима — онда не може бити никакво чудо, што је наш Београд тако мало порастао у потребној му срећи, здрављу и напретку, за последњих тридесет година. Велимо, за последњих тридесет година; јер, од Београда и Београђана, изложених непријатељском нишану турских топова, није било ни тражити ни очекивати правога полета, ни правога рада културнога. Велимо, пак, за последњих тридесет година, зато, што је то перијод времена, у току којег је живља заинтересованост грађанска према судби рођене му општине доиста могла направити од једнога Београда: и кулу светлиљу народних нам тежња, и златни стожар државне нам моћи, и узор слику сваком граду и градићу српском. Нећемо ни да говоримо о томе, колико је грађанско устаљаштво, грађанско прегнуће, могло, преко своје општине, учинити: да Београд постане циновски магнет за све живе силе Србије, достојно тежиште њених трговачких, њених привредних, њених саобраћајних и безброј других интереса и чинилаца. А да овај грађански прекор није неоснован, са патриотским болом констатујемо факт: да за све време док је наш Београд милео

и домилео, од својих некадањих и сријен шалских двајестак хиљада душа, до данашњих шездесет тисућа — за исто време — од једне обичне вароши светске у нашем комшилuku никла је и засијала поносна престолица мађарског народа, и моћна суцарница гордога Беча!

Не велимо, нити хоћемо да кажемо, да би и највеће пожртвовање Београђана могло начинити од Београда српску *Пешицу* — а још мање српско *Чикаго* — али спора бити не може: да се, од одласка Турака из градске нам тврдиње, могло рачат учинити за Београд све оно што се данас тек смело *пројектује*, а у души нашој бојажљиво крије. Да је, пак, то, каквом срећом, и учињено, Београд би наш данас срећно бројао, али не само ових данашњих и мучних шездесет хиљада, него најмање још *сто хиљада* и свежих и напредних становника својих. Београд *већи* био би и Београд *јачи* — јачи материјално, јачи морално — а та двострука снага његова тада би само *расла*, и једнако *расла*. Али, како — да се *искрено* упитамо — како се и могло то збити код нас, *оних* Срба и Београђана, који су у току истих тридесет година умели, према општини, заборавити и на своја *права*, а камо ли на своје *дужности*? Или је то мала жалост, или ситна болест грађанска, кад стварно, *правно* и *дужностно*, интересовање Београђана за општинске им ствари спадне са *хиљада* позваних грађана на стотине, па и на десетине, фактичних гласача? и кад смо већ доживели и ту моралну опасност: да број *бираних* превазиђе број *самих бирача*....

Не и никако!

Ако су Београђани пријатељи себи и своме Београду; ако њих збиља боли рођено зло, а креће и загрева, поред сопственога, и опште и *општинско* добро, они више не могу дозволити себи *овакав* забрав и грађанских права и грађанских дужности својих. Ако ништа више, ваљда, могу указати својој општини част — за њих тако јевтину, а за општину тако скупу — част *грађанског учешћа* у *грађанским изборима*. Велимо, *грађанског* учешћа; јер, општина није кућа где се ми имамо састати као *политичари* и политички такмаци, него

оно заједничко *грађанско огњиште*, око којег се вију најпрече животне потребе наше: потребе нашега заједничкога *здравља*, наше варошке чистоте и уредбе, нашега јавнога домаћинства, наших свакодневних односа, као год нашега најнежнијег *подмладка*: те, где смо ми само и морално *дужни*, да се јављамо искључно: као добри задругари, као добри домаћини, и добри стараоци своје будућности.

У том циљу и у томе својству, дакле, **Дођимо на биралиште!**

„ТЕХНИЧКОМ ГЛАСНИКУ“

Број 29. „Техничког Гласника“ од 30. дек. пр. год. донео је једну и неосновану и противу речну критику поступка општинске управе са „одузимањем одобрења за публикавање извештаја о канализацији Београда“ — додајући у исто време: „како се оно одобрење, које су српски инжењери добили од стране општине, састојало само у прегледу планова и извештаја, а не и предрачуна“ За тим је нашао за доследно да тврди, како се „из *већ* *иш* *младога* Фикатијевог извештаја и писаних мишљења г. г. Адамса и Лонеа, које је Гласник имао прилике да проучи“ (шолко *их* је *општинска* *управа* *крила* од *српских* *инжењера*!) види: да се, „како у уступању израде пројекта г. Везену и Сину, тако и у погледу позватих стручњака огледа *грозничаву журбу*; те је с тога он („Технички Гласник“) — вели — „морао доћи до закључка, да је у опште узев, пројекат који је поднет нашој општини од Везена *непоштински* и *несавршенији* од свију до сад поднетих пројеката; и према томе, и новац за израду, као и оцену, тих пројеката *бачен новач*, а време од Августа до сада потпуно изгубљено за решење тако важнога питања, као што је питање о канализацији.“

Дакле, по „Техничком Гласнику“ — ако га добро разумемо — општинска управа је у једно исто време крива: и што је показала „*грозничаву журбу*“, око уступања израде пројеката канализације и оцене истих страним стручњацима и што је издангубила, општини „*поштинско изгубила*“, све време од Августа прошле године до сада за решење тако важног питања, као што је питање о канализацији Београда.“ Ну, пошто је нама овде само до јавне *исправке*, а не и до јавне полемике са „Техничким Гла-

снимом“ — најмање до следовања њему у штетноме упоређивању страних инжењера и стручњака са српским инжењерима и стручњацима — јер се у позиву и употреби страних пројектаната и стручних оценилаца истих пројектата — у позиву, нарочито, и судијској употреби једнога директора берлинске канализације (г. Адамса) и једнога шефа париске канализације (г. Лонеа) — општинска управа руководила једино мишљу и смером: да се српска предузећа достојно користе драгоценим искуством других и старијих народа, а никако да се млада техника српска запостави, заборави и потисне — велимо — пошто је нама овде само до објективне исправке, а не до новинарске полемике са „Техничким Гласником“, то имамо само да умолимо нашега техничкога колегу: да се, предходно даљем разговору са општинском управом о упоредној потпуности или „непотпуности и несавршенству“ Везенових пројектата, реши за једну од оне две противуречне оптужбе своје. Велимо, за једну од две; јер се нико, па ни београдска општина, не може с правом осуђивати: и за *журбу* и за *дангубу* по једном истом послу!... У истини, садања управа општинска може у напред свакога уверити: да са канализацијом Београда она није ни мало дангубила, нити мисли да и један једити часак општини изгуби. Баш на против, она се својски *жури* — ако хоћете и „*грознававо жури*“ — да што пре пређе са речи на дела, са папирних планова и пројектата стручних на стварне и потребне *радове*; те тако стече српској престоници *одавно потребну* јој драгоценост: **модерну канализацију!** Али, у томе и важном и тешком задатку, ако *српско инжењерско удружење* неће да јој, преко свога органа, помаже — зацело не треба ни да јој одмаже.

ПРОЈЕКАТ

ЗАКОНА ОПШТИНЕ ГРАДА БЕОГРАДА

Да би се наша јавност могла благовремено упознати са новим и важним пројектом закона за општину наше престонице, и претрести га пре него дође на коначно решење Народном Представништву, ми хитамо овим да га изнесемо пред читаоце „*Општинских Новина*“ — заједно са дотичним и спроводним писмом председништва општине надлежном министру Унутрашњих Дела које у целости гласи:

СУД ОПШТИНЕ ГРАДА БЕОГРАДА

АБр.

24. Децембра 1901 год.
Београд.

Господину Министру унутрашњих дела.

Потреба, да општина београдска има своје засебно устројство, изодавна се осетила, нарочито с тога, што се готово из дана у дан администрација, која је и иначе огромна, увећава. Ту је потребу и сам садањи председник општине београдске уочио, те је и по усменом споразуму са Вама, господине Министре, који сте доста дуго времена са доста части провели у општини као њен председник, утврдио, да се за општину београдску спреми засебан пројект закона, који би одговорио стварној потреби.

Такав је један пројекат и спремљен, и он вам се под шаље с молбом, да га Краљевој Влади поднесете на преглед и даљу надлежност законодавном телу.

Пројекат, и ако је истина рађен на брзу руку, по мишљењу председништва одговарао би садањој потреби.

Једно од најважнијих животних питања за општину београдску било би решено, кад би се усвојила граница рејона општинског, који је обележен у чл. 4. пројекта. Да нису у спору нека погранична питања атарска, у пројекту би биле назначене и границе атара. Кад се спор оконча, послаће се план са границама.

Општа права и дужности, која су дата страним поданицима, имају свога оправданог разлога у томе, што ће Београд моћи присвојити на тај начин што више странаца.

Укидањем збора а стварањем скупштине ишло се на то, да се сви они послови које је до сада збор имао да решава са простим а често принудним гласањем за или против, — сад имају предходно да претресају у скупштини, па тек по довољној обавештености имају да се реше. Колико је ово практично и корисно за саму ствар излишно је и доказивати.

Како је скупштина узела на себе да решава све оне ствари које је до сада збор решавао, то је остала и даље установа општинског одбора. Његове су атрибуције јасно прецизиране у пројекту, и како све оно што он има да решава, може бити од великог значаја за цело грађанство, то му је и дато све оно што је у пројекту набројано.

Избор одборника из средине грађанства, искључујући посланике скупштинске, правда се тиме, што се хтело да се заинтересују још шири кругови грађанства за општину.

Као новина која никако не може бити од штете, а чија се потреба у врло многим приликама осећала и осећа, јесте: **установа Варошког Савета.**

Одмах у самом почетку ових одредаба које о Савету говоре, види се из каквих се људи Варошки Савет саставља. Савет дакле искључује свако полутанство, јер у Савет улазе само људи од струке. Колико ће ови људи користити општини, може се видети из текста поменуте главе; јер све што захтева стручно знање, општина налази у својим представницима и члановима Варошког Савета.

Није излишно напоменути, да председник, подпредседник, чланови управе и кметови, пред све добре воље и дужности, да разна одељења и установе што чешће обилазе, у немогућности су врло честој због самих административних послова, који захтевају дуго седење по канцеларијама, те не стигну, као што је у природи послова општинских, да сами обилазе општинске установе и воде готово свакодневни надзор над појединим одељењима и установама општинским.

Чланови варошког Савета који немају канцеларијског посла, за то су добро дошли, и њихово контролисање послова и подношење извешћа само ће користити грађанству.

Установа комисије за пријем свега материјала који поједина одељења општинска требају, иде у заштиту општинских интереса, као и искључивање одборника из права лиферисања и посредовања.

По овоме пројекту општинску управу треба да састављају људи са више искуства и сталожности и мање партиских начела, што се у крајњем случају ни овим законом не искључује. Њихов избор сасвим

је у духу уставном, али да би се подстрекли и људи са више спреме и способности, државним чиновницима по пријему осигурава се и право на године службе; јер, кад се досадањим законом огарантовало ово право људима из струке лекарске и инжењерске, онда је сигурно и право и корисно да анологно право уживају људи и из правне струке.

Установа подпредседника се правда самим оним текстом пројекта који му одређује дужности, а као најглавнији разлог је тај, што у свакој установи треба да има некога који одржава континуитет. По мишљењу председништва, за тај посао би био најподеснији подпредседник.

Чланови управе, за разлику од досадањих чланова суда, стављени су за то, што је судско одељење општинско само једно одељење општине београдске, па је непрактично звати целу установу општински суд.

Општина је београдска једна административна установа која има своје различите власти: управну, административну, судску, полицијску и извршну. Но, како је највиша државна власт, то је најприродније и установу звати: Општинска Управа.

Судско одељење, као један део општинске власти, по мишљењу председништва требало би да пређе у надлежност државне власти, као и код других народа; али како је таква подела судске власти предвиђена специјалним законом, то је председништво оставило да у овај пројекат узме место које је предвиђено и ранијим законима.

Број кметова је за то тако многобројно предвиђен пројектом, што на општину београдску пада једна више дужност но што је до сада имала, а то је: да врши сву санитарско-полицијску власт. Да је ово у духу устава и правде, излишно је доказивати, јер кад општина београдска троши тако велике суме новаца да што боље поправи здравствене прилике у Београду, онда је несумњиво потребно, да и целу ту ствар сама руководи, и управу над полицијско-санитарским прегледом сама врши.

Ну и поред тога, послови, као што су разни прегледи, колаудације, лицитације, примери, пољске штеточине, пијачне и друге потребе, које разни закони захтевају кмета за свршавање каквих јавних послова — захтевају онолики број кметова, колико је пројектом предвиђено.

Једно од врло тешких и озбиљних је дужности: деловођа одбора и секретар општине.

Озбиљност тога посла диктовала је, да се за деловођу, који мора да је правник, изабере спремно лице, но такво треба и наградити. Ну, поред добре новчане награде, стављено је у пројект, да ужива иста права која и чланови управе, ако из државне службе дође.

Увођење превентивне контроле неопходно је потребно, како у интересу општинске касе тако и у интересу наредбодаваца.

Надзор је остављен Министру Унутрашњих дела који одговара Уставу.

Казне и власти, које их изричу, мисли се да су праведне и надлежно распоређене.

Примите, господине Министре, уверење мога одличног поштовања.

Председник
београдске општине,
Милован Р. Маринковић с. р.

Сам текст дотичног пројекта законског гласи :

Опште одредбе.

Чл. 1.

Општина је београдска у својим унутарњим пословима самоуправна, а као део државне целине подлежи надзору државне власти по одредбама овог и других закона.

Чл. 2.

На основу овог самоуправног права, општина београдска располаже у својим унутрашњим пословима независно, решава и ствара уредбе, извршује, преко својих органа, бира своје чиновнике. Утврђује своје самоуправне и административне трошкове и стара се о њиховом покривању, а са Владом и свима властима општи непосредно.

Чл. 3.

Општина београдска има свој атар који се простире у границама које ће се законом утврдити.

Чл. 4.

Цео простор, који обухвата атар општине београдске, дели се :

а.) на варош Београд обележен рејонском линијом која полази : од реке Саве и жељезничког моста дуж мокролушког потока до моста на друму топчидерско-шабачком ; дуж друма преко бившег тунела до раскрснице са Цветном улицом ; од раскрснице Цветне улице поред болнице за душевне болести и Лаудановог шанца преко Врачарског поља и крагујевачког друма, вододелницом и путем који пролази поред неограђеног Макензијевог имања, одвајајући зграде код девет кочијаша ван рејона ; пресеца празне њиве Милоша Симеоновића свештеника, и Милана Банковића, и излази на куће и кафане Луке Петровића ; а од куће Луке Петровића полази преко њива Влајка Каленића поред њива два гроба (које остају ван рејона), управо на смедеревски друм и гркалиште до друма идући новом гробљу и ратарској улици ; даље иде другом ка новом гробљу до последње куће на левој страни, а одатле у правој линији, највише поред плотова последњих кућа у лесковачкој улици преко ливада Панте Куртовића и једнога дела Шоповићеве циглане, која у главном остаје ван рејона, на источни улаз у Краљеве коњушнице ; по том прелази преко Краљевог имања на баштованску улицу и иде путем поред Хаџи Томиног и општинског имања до Дунава ;

б.) на београдска предграђа са њивама, ливадама и виноградима, чији становници подлеже свима теретима општинским ;

в.) на утрину општинеку.

Варош Београд, ради лакше администрације општинских послова, дели се у срезове : варошки, теразиски, савамаљски, дунавски, палилулски и врачарски.

Одбор општине београдске одредиће границе овим срезовима, а по потреби мењати те границе, а и нове срезове образовати.

Чланови општине, њихова права и дужности.

Чл. 5.

Сваки српски пунолетни држављанин по овоме закону је члан општине београдске, ако је у Београду рођен и ако се ту стално настанио ; или ако је као стално настањен постао пунолетан.

Сваки српски држављанин мора бити примљен за члана општине београдске :

1. ако уредно плаћа државни порез и општинске прирезе у општини београдској за две године ;

2. или ма на који законити начин прибави непокретно имање у Београду ;

3. или ако отвори трговину, или ради занат, или иначе занимање законом дозвољено ;

4. ако поред ма и једног од напред побројаних услова у тач. 1, 2 и 3 има и следеће услове : да је пунолетан и да има права располагати својим имањем ;

5. и ако му није полицијском влашћу, или другим каквим законским наређењем, забрањено живети у општини београдској ; као и

6. да је доброг владања.

Узима се да нису доброг владања :

а, они, који су били осуђивани судом за проста из користољубља учињена злочинства или преступе, док се не поврате у грађанска права ;

б, они, који се налазе под судским ислеђењем због гореименованих дела, док се не оправдају ;

в, они који су у једној години осуђени три пута за иступна из користољубља учињена дела, док не протекне година дана од дана издржане или опрштене последње казне.

Услове под 4, 5 и 6 мора имати сваки који жели да постане члан општине и у случају да се роди сумња, сâм набавља потребне доказе.

Чл. 6.

Сваки страни поданик може бити примљен за члана општине београдске и уживати сва права сем политичких, ако изјави општини, да ће се настанити у Београду, или поднесе доказ, да је већ живео две године у Београду, и да је за то време плаћао уредно порез и остале државне и општинске дажбине, као и да има услове из члана 3-ег под 1, 4, 5 и 6.

Чл. 7.

Државни чиновници, свештеници оба реда, учитељи и неказни званичници и служитељи државни, по закону су чланови општине београдске, ако у истој служе.

Чл. 8.

Сматрају се да су чланови београдске општине и они, који буду примљени у српско поданство па положи заклетву у општини београдској, сем ако не изјаве, да желе бити грађани друге општине.

Чл. 9.

Чланови су београдске општине и они српски поданици које овај закон затече као такве.

Чл. 10.

На тражење појединаца, било српских било страних поданика, да постану чланови општине београдске, морају положити пријемну таксу коју Општинска Управа буде са одбором утврдила.

Ова се такса уноси као општински приход, зарад уређења статистичког одељења и вођења регистра свих грађана београдских.

Чл. 11.

Грађани који желе задобити право грађанства у Београду, као и они који из истог желе иступити, дужни су пријавити се Општинској Управи, која ће ова кретања уводити у нарочити регистар.

Чл. 12.

Чланови општине београдске имају права општа и политичка, а тако исто и дужности.

Чланови општине београдске страни поданици немају ни права ни дужности политичке.

1. Политичка су права :

а, да гласају за општинске посланике ;

б, да буду избрани за општинске часнике. У оба случаја уз услове које још овај закон прописује ;

в, да прегледају гласачке спискове и траже исправке истих.

2. Општа су права :

У случају осиромашења, изнемоглости и болести да им општина даје потпоре. Да долазе

на општинске изборе, да буду стараоци, присутници, поротници и да врше све грађанске дужности које су разним законима земаљским предвиђене.

Да снесу све терете општинске предвиђене овим и другим законима.

Они грађани који не станују у вароши, а у њојзи имају земљу или радњу, подносе све терете које су терете дужни за издржавање општине.

Скупштина.

Избор, састав и рад скупштине.

Чл. 13.

На тридесет дана после обнародовања овог закона, Општинска ће Управа саставити, и у своје дому на углед изложити, азбучни списак свију грађана, а по срезовима азбучне спискове свију правних гласача дотичног среза, који ће на дан избора имати право гласања. Ови спискови све до дана избора могу се попуњавати и мењати, према томе, да ли ко за то време задобије или изгуби право гласања.

Од дана када су азбучни спискови изложени у општинском дому и у срезу на месту где ће се гласати па до на један дан пред избор, сваки грађанин општине београдске има права овај списак прегледати, на њега примедбе чинити и исправке тражити, било за себе било за другога. Решења по свима овим предметима председник општине са шефом статистике доноси и она су извршна.

Исправке се могу тражити било усмено било писмено. Свако тражење исправке забележиће се у нарочити списак. Општинска Управа неће наплаћивати никакве таксе за рад или акте, који се тичу тражења исправака у азбучном списку.

Потребне податке за састав азбучних спискова дужне су све власти давати Општинској Управи на њено захтевање.

Чл. 14.

За неисправност гласачких спискова одговорни су нарочито председник и шеф статистичког одељења општине београдске, и казниће се по овом закону. Но неисправни спискови не могу бити разлог за поништај избора, сем ако је Управа Општине пропустила што учинити, што је дужна била урадити по одредбама овог закона.

Чл. 15.

У азбучне спискове уписиваће се гласачи азбучним редом. У њих се мора уписати име и презиме, занимање и место становања сваког гласача.

На закључку азбучних спискова означаће се писменима број њихових страна и број гласача. За тим ће азбучни спискови бити утврђени печатом и потписом председника и шефа статистичког одељења.

Чл. 16.

Председник и шеф статистичког одељења ако нађу да су тражене исправке умесне, избрицаће у азбучним списковима лица, која по закону нису могла бити уписана, а уписати лица, која треба да буду уписана.

Код имена свакога избрисаног и додатог лица у азбучним списковима, у рубрици „напомена“, забележиће се : ког је дана, месеца и године, и зашто је то учињено. Осим тога на крају азбучног списка, после извршених исправака, забележиће се словима колико је свега лица избрисано, а колико додато, па испод тога потписаће се председник и шеф статистичког одељења.

Чл. 17.

Кандидатске листе у свакоме срезу општине београдске могу предложити најмање 20 бирача.

Кандидатска листа предаје се дотичној полицијској власти, која ће по њима радити као по хитним предметима.

Чл. 18.

Кандидатске листе за изборне срезове општине београдске састављају се на следећи начин :
На челу листе записује се име изборног среза и дан избора за који листа вреди. Затим се стављају имена толико кандидата колико за дотични срез долази посланика. За сваког кандидата треба означити име и презиме, занимање, и место његова становања.

На крају потписаће се сви предлагачи својеручно, а неписмене потписаће по њихову пристанку други, који ће се такође потписати.

Потпис може оспорити само онај чије је име потписано. У изборним срезovima листе ће се звати именом лица које је на њима прво записано.

Нико се не може кандидовати у више изборних срезова

Кандидатску листу имају право да потпишу као предлагачи сви они који су уписани у бирачке спискове.

Нико не може бити предлагач за више од једне кандидатске листе.

Кад ко од предлагача усмено или писмено пред дотичном полицијском влашћу изјави, да је без пристанка свог као предлагач потписан, полицијска власт је дужна избрисати га; и, ако на листи због тога не би остао законом одређен број предлагача, о томе известити једног од првих пет предлагача, који морају на његово место наћи другог у року од 5 дана. Иначе, полицијска власт ће огласити да та листа не важи, пошто на њој нема прописаног броја предлагача.

Два примерка овако састављене и потписане кандидатске листе однеће се дотичној полицијској власти и предати на реверс.

Полицијска власт ће се уверити по азбучном списку, који се код ње налази, је су ли потписати на листи предлагачи заиста записани у бирачке спискове, да ли их има на броју онолико колико на коју листу треба.

Полицијска власт ће на оригиналној листи свог старешине потписом и печатом потврдити листу, и такву предати јавности.

Чл. 19.

Од дана огласа па најдаље за 15 дана кандидационе ће се листе предавати полицијским властима. Доцније поднете листе неће се примати.

Чл. 20.

За сваки изборни срез постоји бирачки одбор који се састоји из 3 члана, и толико заменика, које ће Општински Одбор у почетку сваке године за сваки срез изабрати и председника назначити.

Поред ове тројице, бирачи ће, њих 20 најмање на броју, ако их у 8 часова не би толико било, онда кад се скупе, изабрати из своје средине двојицу пуноправних бирача за чланове бирачког одбора.

Чл. 21.

На избору за посланике за Општинску Скупштину имају право гласа сви пунолетни чланови општине београдске који плаћају 15 динара непосредне порезе, без икаквих приреза, а нису пресудом судском изгубили бирачко право. Колико ко плаћа порезе доказује се пореском књижицом.

Чл. 22.

Официри и војници активне војске немају права бирати посланике за Општинску Скупштину, нити могу бити изабрати.

Чл. 23.

Немају право гласања на избору за посланике Општинске Скупштине :

1. који су осуђени због злочинства, док не поврате грађанско право ;

2. који су осуђени на затвор са губитком грађанске части, за време док им је иста пресудом одузета;

3. који се налазе под ислеђењем за дела по 1. и 2. наведена;

4. који се налазе под стециштем, док се исто са њихова имања не скине;

5. који су под старатељством;

6. који су под полицијским надзором.

Чл. 24.

Може бити изабран за посланика општине београдске сваки грађанин београдски који има право гласања, но поред тога треба да плаћа 20 дин. непосредне порезе у општини београдској.

Чл. 25.

На сваких 100 правних гласача бирају се по двојица за посланике Општинске Скупштине. Број испод 50 неће се узимати у обзир, а број правних гласача преко 50 рачунаће се у 100.

Чл. 26.

Први избор посланика за Општинску Скупштину наређује Министару унутрашњих дела, који ће уједно одредити и личности за чланове бирачког одбора за сваки срез. Та ће се наредба обзнанити у службеним Српским Новинама.

Чл. 27.

У објави за избор посланика за Општинску Скупштину мора се назначити, дан избора, време њиховог почетка и имена тројице чланова гласачког одбора и њихових заменика.

Објава се мора прилепити у сваком срезу на месту где ће се избор вршити.

Чл. 28.

Мандат посланика вреди од дана избора па за 5. година.

Чл. 29.

Бирање је посланика непосредно а гласање је јавно.

Чл. 30.

Ако се избор не би извршио онога дана који је Министар унутрашњих дела одредио, извршиће се после 8. дана од дана неизвршеног избора.

Чл. 31.

Изборни су срезови за избор посланика за Општинску Скупштину они исти који су и административни по устројству Управе града Београда.

Чл. 32.

На дан одређен за избор посланика састаје се сваки гласачки одбор у свом гласачком месту у 7^{1/2} сахата пре подне.

Чл. 33.

Чим председник гласачког одбора објави да је отпочето гласање, гласачи, највише 5 од један пут, улазе у собу за гласање, прилазе гласачком столу гласно казују своје име, презиме и занимање, и дају свој глас слободно и јасно.

Чл. 34.

Гласачки ће одбор пустити да гласа само оног гласача, који је записан у азбучном списку.

Чим који гласач да свој глас, онда ће онај члан гласачког одбора који држи азбучни списак гласачки, поред имена тога гласача, ударити знак да је гласао, а они други чланови бележиће гласове који падају за једну или другу листу.

Чл. 35.

За све време гласања морају једнако за гласачким столом заседавати председник гласачког одбора и сви чланови. Ако би председник, или који члан гласачког одбора, морао напустити гласачко место, било због болести, било због каквих преких и хитних послова, остали ће продужити рад само у том случају ако их буде остало најмање тројица, иначе ће рад прекинути и то у записник унети.

Чл. 36.

Гласачи могу гласати до 6 часова по подне. У то време гласачки ће одбор решити и огласити да се не пуштају они који после долазе, а по том, пошто прими гласове од свију оних који су на време дошли, а још нису гласали, одбор ће решити и огласити да је гласање свршено. Чим је оглашено да је гласање свршено, не сме се више ничији глас примити.

Чл. 37.

После свршеног пребројавања гласова, гласачки ће одбор сапити све табаке на којима су бележили гласове гласача, обележити бројевима 1, 2, 3, и т. д. а на крају додати да ли је више празних табак, па крајеве конца општинским печатом утврдити а у записнику назначити колико је свега било.

Затим ће гласачки одбор на крајњем празном табаку, који је ушивен са гласачким табакима написати целокупан број гласача који су гласали.

Чл. 38.

После тога гласачки ће одбор објавити колико је гласача гласало, и колико је која листа добила, и то одма ставити у записник, који ће сви чланови гласачког одбора потписати.

Чл. 39.

Она кандидациона листа која буде добила просту већину сматра се да је изабрана.

Чл. 40.

У записник ставиће се :

1. кога је дана, месеца и године био избор посланика за Општинску Скупштину ;
2. у колико се часова састао гласачки одбор;
3. у колико је часова бирање отпочето, а у колико се свршило;
4. колико је по азбучном списку било свега правних гласача;
5. колико је свега гласало, и која је листа колико гласова добила;
6. је ли било нереди;
7. је ли какво питање гласачки одбор расправљао;
8. примедбе или одвојено мишљење појединих чланова гласачког одбора.

Чл. 41.

Пошто је све свршено гласачки ће одбор предати сва изборна акта Општинској Управи.

Чл. 42.

Од дана огласа до дана избора мора протећи најмање 30 дана.

Ако Општинска Управа по наредби Министра унутрашњих дела у року овим законом одређеном, не спреми све што је потребно за изборе, као гласачке спискове, објаве, локале и изборни материјал и персонал, биће кажњена по овом закону.

Чл. 43.

Председник гласачког одбора одржава ред за време избора. За свако изборно место Министар унутрашњих дела одредиће свога изасланика, који ће, ако председник не буде могао одржати ред, сам учинити све да ред обезбеди.

Чл. 44.

Под оружјем не сме нико гласати.

Чл. 45.

Кад Општинска Управа прими сва изборна акта, она ће све записнике појединих срезова штампати у Општинским Новинама, и обзнанити целокупну листу посланика за општинску Скупштину, на дому општинском.

Чл. 46.

Жалбе противу избора подносе се Министру унутрашњих дела у року од пет дана по избору, који је дужан у року од пет дана по

пријему по жалби донети решење и Општинску Управу известити. Ако у томе року Министар Унутрашњих дела не донесе никакво решење, избор остаје у сили и важности.

Чл. 47.

По свршеном избору, а најдаље у року од 20 дана, Општинска ће Управа сазвати Скупштину ради конституисања.

Чл. 48.

На првом састанку, као и на осталим, председава председник општине београдске, или његов заменик у Општинској Управи.

Чл. 49.

Кад који посланик умре, или изгуби право да буде посланик, Општинска ће Управа после смрти, а најдаље за два месеца, наредити нов избор на место умрлог, и то само у оном срезу у коме је место упражњено.

Чл. 50.

Од дана кад овај закон буде обнародован па за 30 дана, Министар унутрашњих дела дужан је да пропише привремени пословник за Скупштину општине београдске.

Чл. 51.

Скупштина општине београдске ради ове послове;

1. бира председника општине београдске, било из својесредине, било из осталог грађанства;
2. бира подпредседника, чланове управе, кметове, било из своје средине, било из осталог грађанства;
3. бира одборнике само из грађанства;
4. бира чланове Варошког Савета, који морају бити стручна лица, а које Општинска Управа на предлог разних удружења и еснафа кандидује;
5. решава о прирезу за подмирење општинских потреба;
6. решава о отуђивању непокретног имања општинског. Решење о отуђивању извршио је кад га одобри Државни Савет;
7. решава о свакој општинској грађевини или предузећу, ако би трошак око овог прелазео 50.000 динара а морао би се ударити на житеље нов прирез;
8. доноси своју одлуку и по оним предметима, за које је надлежан Општински Одбор, али је већина одборника заинтересована у тим предметима;
9. решава где ће и колико бити пијаца у општини београдској;
10. решава или даје мишљење о свима предметима, за које се овим или другим којим законом наређује, да их решава збор;
11. решава о задужењу општине у вредности преко 100.000 динара; но решење о задужењу важи кад га одобри Државни Савет.

(Наставиће се)

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
10. децембра 1901 г.

Председава председник општине београдске г. Милован Р. Маричковић. Присуствовали чланови суда: г.г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г.г. Благоје Милошевић, А. Н. Креманић, Јанаћ М. Јанковић, Мих. Михаиловић, Н. Спасић, М. Савчић, Љуба Дојчиновић, Ђока Тошић, Благоје Јовановић, Дамњан Стојковић, Стојан Пајкић, Милутин Ј. Вожић, Васа Николић, Ђ. Митић, Ив. Јвковић, Сп. Илић, Р. Драговић, М. Клидис, Јован Илић, С. М. Веселиновић.
Деловођ, Мих. М. Марјановић

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 4. децембра тек. године.

Одборник г. Манојло Клидис наводи, да је у одлуци КНБ.Бр. 913. донесеној у прошлој

седници односно тога: ко ће у идућој години од службеника Управе општинске трошарине имати права на тантијему, на који ће се приход и по коме проценту тантијема рачунати, — у његовом последњем говору последња реченица погрешно написана а на место онога шта је тамо стављено треба да стоји:

„Да би се особље Управе општинске трошарине подстакло на што ревностије прикупљање трошаринских прихода у 1902 години имају права на тантијему управник и екзекутивно особље Управе општинске трошарине. Да им се иста рачуна само на суму преко милијон динара бруто трошаринског прихода и са царинарнице, а са процентом пет од сто по закључку годишњих рачуна. У којој ће им се сразмери ова тантијема издавати да се регулише уредбом о трошарини града Београда.“ Да је даље услед тога и у говору одборника г. Илића по истој ствари, који је следовао за овим његовим говором у првој реченици после речи „Манојло Клидис“ па до краја исте реченице погрешно уведено, а на место онога што је тамо уписано треба да стоји: „да се иста тантијема рачуна са процентом у пет од стотине само на суму преко милијон динара бруто трошаринског прихода и са царинарнице“ и најзад, да је и у последњем говору председника општине по истој ствари последња реченица погрешно написана, а на место исте треба да стоји: „Слаже се с тим, да сем управника имају права на тантијему и екзекутивни службеници општинске трошарине; да им се тантијема рачуна само на суму преко милијон динара трошаринског прихода и са царинарнице, јер би рачунање тантијеме на чист приход стварало незгоде.“ И најзад, да је услед ових погрешно уведених говора погрешно стилизована и друга реченица првога става самог решења донесеног по овој ствари, јер је у записник уведено: „да им се тантијема рачуна на бруто трошарински приход и са царинарнице а са процентом пет од хиљаде и ако исти приход достигне и пређе суму од милијон динара“ а треба да стоји: „да им се иста тантијема рачуна само на суму преко милијон динара бруто трошаринског прихода и са царинарнице а са процентом пет од стотине бруто трошаринског прихода.“

На основу изложеног тражи, да се у смислу изложеног исправи записник одлука седнице држане 4. децембра тек. године.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Усваја се записник одлука седнице држане четвртог децембра ове године са овом изменом и допуном решења КНБ.Бр. 913, коју је тражио одборник г. Манојло Клидис.

II

По прочитању акта одељка управе града Београда АБр. 11242, 11243, 11244, 11304, 11329, 11330, 11350, 11368, 11377 и 11378, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Панта Милић, трговац, Борђе Стојановић, бив. служитељ, Рајко Поповић, трговац, Милутин Игњатовић хлеббар, Драгутин Вуловић, келнер, Стеван, Антонијевић, тесач, Панта Поповић, продавац новина, Петар — Тане — Божиновић, таљигап; Радиша Зајић, маневриста, Коста Митић, бив. кафеџија, и Тане Крстић, таљигап; да су доброг владања и доброг имовног стања: Дамњан Борђевић, пиљар, Ема жена Јосифа Волфнера, олд. трговца, и Моша Аврам Маца, амрелџија; да судоброг владања и сиротног имовног стања: Манојло Илић, лимар, Никола Карановић, служитељ, Драгутин Цветковић, бив. трошар. чинов-

ник, Борђе Живановић, служитељ, Селимир Јовановић, служитељ, Милутин Стефановић, служитељ, Благоје Срећковић, надзорник фабрике дувана, Михаило Видаковић, служитељ, Марија жена Михаила Главинића служитеља, Новак Максимовић, бив. бакалин, Вилхелмина, жена Матијаса Фихтнера, зидара и Јеленко Јовановић, шеф маневриста.

III

Одборник г. Манојло Клидис дознао је да су бивши управници општинске трошарине до сада аконтирали тантијему. Како се услед тога може оштетити општинска каса предлаже, да се донесе решење, да ни један трошарински службеник, који има права на тантијему не може на име исте ништа преко године изузимати док се општински рачуни не закључе и сума тантијеме не прорачуна.

Председник је одговорио, да ће се поред осталих питања уредбом о трошарини града Београда и ово питање регулисати, према чему сада по тој ствари није потребно ништа одлучивати. Моли, да се пређе на дневни ред.

По саслушању тога, — одбор је решио: Да се пређе на дневни ред.

IV

Продужен је претрес у појединостима пројекта расхода трошаринског одсека буџета трошарине општине града Београда за 1902, и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину ставе и следећи расходи:

I. Трошарински одсек

1. Плате:

в. Тантијеме и хонорари:

14. Управнику и екзекутивном особљу тантијема само на суму преко милијон динара бруто трошаринског прихода и са царинарнице пет од стотине седам хиљада седам стотина седамдесет и пет динара.
15. Хонорар за преглед рачуна из ранијих година две хиљаде динара;
16. Награда жељезничком, царинском и поштанском особљу и лаборанту хемијске лабораторије хиљаду и две стотине динара;
17. Дневнице чланова трошаринског савета хиљаду и пет стотина динара;
18. За карте железничке и паробродске и путни трошак службеника хиљаду и четири стотине динара;

2. Потребе:

19. Набавка и оправка позорничког одела, оружја и оружног прибора четири хиљаде динара;
20. Огрев и осветлење канцеларија, магацина и стражара шест хиљада и пет стотина динара;
21. Оправке и доправке зграда три хиљаде и шест стотина динара;
22. Кирија и вода Управе и магацина десет хиљада и осам стотина динара;
23. Осигурање магацина од пожара и претплата телефона три хиљаде динара;
24. Набавка намештаја хиљаду дин.
25. Набавка и оправка кола, израна и ков коња три хиљаде динара;
26. На канцеларијски и хемијски материјал, штампу и остале потребе дванајест хиљада динара.

V

Одборник г. Милушин Божик из буџета трошаринског за текућу годину а и из нацрта истог за идућу годину вили, да је на хонорар за преглед рачуна трошаринских за раније године у буџет за текућу годину стављено 2000 дин. а и у буџету за идућу годину на исту цео такође предвиђено 2000 дин. Нема ништа против тога и жели да се свачији рачуни прегледају и знају, као и да зна шта је у трошарини до пре извесног времена рађено. Сем тога хтео би да зна и резултате до којих су рачунопрегледачи дошли, јер се по вароши говори, да нека лица још и данас дугују трошарину. Моли председништво, да резултате до којих су рачунопрегледачи, прегледајући трошаринске рачуне из ранијих година, дошли саопшти одбору ако су му исти познати.

Председник је одговорио, да му је познато, да су исти рачуни прегледани до 1897 године и да су једни од истих разрешени, једни достављени на одговоре одговорним рачунополатачима а једни на тужби пред Главном Контролом. За сада му је немогуће, да испрво одговори на постављено му питање али задржава право да на исто одговори у једној од идућих седница пошто прибави за то потребне податке.

Одборник г. Никола Савић пита председништво зашто ти резултати до сада нису одбору саопштени.

Председник је одговорио, да ће и на то питање одговорити онда кад на прво питање буде одговарао.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ову изјаву председника општине.

VI

Продужен је претрес у појединостима пројекта расхода техничког одсека буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину и то одељка: 1. Плате:

Председник чита позицију 27 истог пројекта која гласи: „Управник десет хиљада дин.“

Одборник г. Милушин Божик моли председништво, да му објасни који су разлози руководили комисију, да установи звање управника грађевинског одељења са оволиком платом поред оноликог броја звања шефова одсека.

Председник одговара, да је комисију за увођење овога звања руководило то: што општина још у идућој години мора приступити остварењу великих радова на уређењу вароши. Извођење тих радова потребује једно сигурно стручно спремно лице, које ће умети и моћи, да даје директиву осталом особљу грађевинарског одељења при извршењу тих великих радова и да тим особљем и извођењем радова управља. И ако је за сваки одсек предвиђен шеф ипак је комисија нашла за потребно, да над свима њима треба да буде једно одабрано стручно спремно лице, које ће им наређивати и заповедати. Сем тога комисију је зато руководило и то, што је садање стање техничког општинског особља мучно, те је потребно, да се исто тако организује, како би могло како треба задовољити и општинске и приватне потребе.

Послови који се имају извршити стају милијоне, па је и с тога потребно, да истима руководи једно такво лице како је комисија замишљала.

То је што је у кратко имао да каже на постављено му питање односно установљења управника грађевинског одељења. А сад хоће по дужности да објасни шта је комисију руководило за установљење шефова одсека.

У сваком одсеку ради по неколико лица, па је потребно, да има некога који ће непосредно над њима управљати, делити послове међу

њих, водити контролу, да се послови који су им на рад упућени тачно и на време извршују.

Поред тога лице које буде шеф дотичног одсека неће тај посао вршити бирократски, оно ће имати, да све оно што се његовом одсеку на извршење упути, проучи и тек по довољној студији наредити даље шта се има урадити.

Одборник г. Милушин Божик благодари комисији и председништву на организацији грађевинског одељења, а председнику још и на датом обавештењу. Има само да замери то, што у пројекту буџета на плату овога управника није ближе одређена његова стручност и квалификација већ је само казано управник. По његовом мишљењу ово би место имао заузети првенствено инжењер, јер сви предвиђени одсеци сем архитектонског спадају у инжењерску струку. Међу тим како у нас има и таквих инжењера, који немају диплому, већ су на основу једног ранијег закона, услед извесног броја година проведених у државној служби као техничари без положеног испита стекли право на звање инжењера, то је онаком стилизацијом звања управника, каква је у буџет стављена омогућено, да на то звање може доћи који и од њих поред толиког броја дипломираних инжењера, што би пак било на велику срамоту ових последњих. Тражи, да се измени стилизација овога звања и да се стави таква стилизација истог, којом би се спречило, да на исто звање не може доћи инжењер без дипломе.

Председник је одговорио, да је намера комисије овде била, да се одреди плата томе управнику, а какво је лице, које треба да заузме ово место комисија замишљала изјавио је напред. Кад је комисија утврђивала расход на ову буџетску позицију, она је мислила, да звање управника грађевинског одељења треба да заузме једно одабрано стручно спремно лице, а ако одбор жели да се пропише пословник о раду грађевинског одељења и о квалификацијама његовог особља пристаје на то.

Одборник г. Милош Савић слаже се са одборником г. Божићем и предлаже да се код ове буџетске позиције иза речи „Управник“ додаду речи „дипломирани инжењер“.

Одборник г. Јанаћко Јанковић усваја предлог одборника г. Савчића.

Председник општине изјављује, да није размишљао о томе: из које струке треба да се узме лице за ово место, па се боји, да се таквом стилизацијом овога звања, какву предлаже одборник г. Савчић не онемогући избор одабраног стручног спремног лица за ово место. Ако одбор усвоји предложену стилизацију од стране одборника г. Савчића он се ограђује од тога и скида са себе одговорност, ако се услед тога за то место не буде могло изабрати онакво лице какво се замишља да треба да буде на томе месту.

Одборник г. Милушин Божик правда своје тражење и предлог одборника г. Савчића избором управника водовода.

У буџету општинском код звања управника водовода није стављено, да то лице мора бити инжењер. Међу тим нигде у правилима водовода нити у коме закону не стоји да то место треба да заузима инжењер, и ако је то више него оправдано. Кад је садањи управник водовода изабран општ. суд је тражио од господина министра грађевина на основу чл. 66. тач. 10. зак. о устројству општина и општ. власти одобрење и правни референт министарства грађевина дао је мишљење према закону сасвим правилно, да избор управника водовода, пошто није предвиђено, да он мора бити инжењер, не треба да одобрава г. министар грађевина. Тек пошто је он објаснио да је потпуно оправдано, да је управник водовода инжењер, г. министар је одобрио

избор садањег управника водовода. Да лице, које је на то место изабрано, није било добро спремно за то место, и да није нико имао да објасни господину министру, да је он надлежан да одобрава избор управника водовода, па да је господин министар на основу мишљења правног референта вратио општ. суду не расмотрен тај предмет, могло је се на то место увући неспремно и нестручно лице. То му је и дало повода, да тражи да се овде прецизира буџетом ко може бити управник грађевинског одељења и какве квалификације исто лице треба да има, те да исто лице бира општ. одбор а његов избор одобрава г. министар грађевина. Бојан г. председника да се из инжењера дипломираних ово место не ће моћи попунити неоправдана је. Боји се, да се оно шта је навео за управника водовода не деси и са овим управником и с тога и тражи да се прецизира какве квалификације треба да има управник грађевинског одељења.

Члан суда г. Владимир Лацковић слаже се са председником и предлаже, да се ова буџетска партија прими како ју је стилизовала буџетска комисија, а да се о томе како ће се то лице бирати пропише правилник.

Члан суда г. Драгушин Симић, објашњава да се правилником то не може регулисати. Ако се хоће да то лице буде стручно спремно онда мисли, да би његове квалификације овде ваљало одредити. Нема ништа против тога, да то место заузме стручно спремно лице, али налази да је истом лицу предвиђена и сувише велика плата с погледом на плату, коју има председник општине, као први и најстарији управник свију општинских послова. Предлаже да се на плату истог лица стави издатак у 8000 динара.

Председник скреће пажњу на важност и вредност послова који се имају вршити под управом овога лица и с обзиром на то, налази да предвиђена сума на плату истог лица није тако велика, као што замишља члан суда г. Симић. На такоме месту једно лице, које није добро плаћено може само штетити а не користити. То је лице стуб преко кога морају прећи сви општински велики радови. Он замишља за то место лице, које ће имати са свом преданошћу, да проучава те послове, да чини предлоге, и да најтачније и најсавесније извршује одлуке. Тврди да у неким местима горе управници оваквих установа седе на истим положајима преко тридесет година и имају плате веће од самог председника општине. Таки људи треба да су добро плаћени те да с вољом и преданошћу послу извршују поверене им послове, а не да мисле о своме и својих опстанку већ о повереном им послу. Моли одбор, да се у то питање које покреће члан суда г. Симић не упушта.

Члану суда г. Владимиру Лацковићу изгледа да га члан суда г. Симић није разумео што се тиче квалификације управника грађев. одељења; законом ја предвиђено, да стручна лица грађевинског одељења имају бити инжењери, а правилником би се регулисало, како се исти бирају.

Одборник г. Милушин Божик слаже се са г. председником односно плате управника грађевинског одељења с погледом на радове, које ће он руководити. Мисли да би исти управник имао да води и надзор на радовима Управе водовода. Односно његове квалификације остаје при ранијим наводима.

Одборник г. Милош Савић налази, да је подела на одсеке неумесна. Кад ће већ грађевинско одељење имати свога управника, онда му нису потребни шефови одсека. Ако се усвоје шефови одсека, они ће бити само административна лица преко којих ће послови дотичног одељења прелазити. Управник ће упућивати предмете шефовима, а ови подручном особљу, а на њих ће се само чинити оволики излишни из-

даци. Овако како је предложено они су издани, кад је ту управник. Он је чак противан установи архитектанског одсека. Општина има да подигне неколико зграда и планове за исте може добити конкурсом за десетак хиљада динара док би ако се архитектонски одсек задржи општина на исти трошила сваке године око 15000 динара. Најзад може се задржати један архитекта са потребним бројем цртача, а остала звања тога одсека ваља укинути. Управник грађевинског одељења треба да зна који му од особља има да врши који посао па исти њему непосредно и упућује, а не да то ради преко шефова. Нека се уведу потребан број инжењера, а ако је потребно да се зна које од кога старији онда нека се каже старији инжењер са толиком платом. Тражи да се шефови укину па да се каже старији инжењер.

Председник хоће да да обавештење на говор г. Савчићев. Г. Савчић је замерио за толики број старешина кад већ има управник одељења. Он не мисли као г. Савчић да ће ови шефови вршити послове бирократски. Он налази да шеф дотичног одсека кад му се један предмет упути на рад треба да исти предмет штудира пре него што га упути на рад дотичном инжењеру. Кад по тако проштудираним предмету буде урађено шта је потребно, онда шеф има опет да проконтролише, је ли све и као што треба на истом извршено, па да га врати управнику, који ће такође извидети да ли је све по истом предмету и како треба урађено и тек по том чинити предлог. Тако је и до сада рађено, само непотпуно, јер грађевинско одељење онако како је сада није организовано. Не морају се та лица звати шефови, могу се звати старији инжењери.

Одборник г. Никола Спасић, нека се зову како се хоће само нека им се даду паре.

Председник општине ограђује се од израза одборника г. Спасића. Овде није реч о парама, већ о потреби ових лица.

Одборник г. Милушин Божић не слаже се са одборником г. Савчићем односно укидања шефова. Не може управник одељења завирити свуда. Где у одељењу ради више службеника мора бити један најстарији ради контроле и надзора. Ако се неће назив шефови, нека се стави старији инжењери. Тек свакако мора се знати ко је старији, а ко млађи.

Одборник г. Јован Илић доцне је дошао и саслушао је само половину говора одборника г. Савчића. Али је одмах видео у чему је ствар. Слаже се са г. Савчићем да звања шефова ваља укинути. Сама реч шеф означаје господина, још кад се томе дода, да они имају већу плату од осталих инжењера у 1000 дин. годишње, онда ће то бити велика господа и онда ће више надзиравати него радити. Што одборник г. Божић каже, да управник неће моћи сам да води надзор то не стоји, кад се узме у вид број подручног му особља. Ако се баш хоће, да се има старешина, нека се њима да већа плата за 500 динара, али нека они добијају предмете на лични рад.

Одборник г. Милош Савчић, понова изјављује, да није за шефове. Ако се они задрже онда треба да одпадне управник, јер би он у том случају само распоређивао послове шефовима, а ови подручном особљу. У инжењерском одсеку дају се линије, води надзор над катдрмисањем и тако даље, а то раде мтаћи.

Председник општине наводи да и то није лака ствар и да је општина услед непажњ

органа грађевинског одељења који су давали нивелационе линије претрпела грдне штете.

Одборник г. Милош Савчић наводи, да шеф никад није излазио на лице места при издавању нивелационих линија. Тако је било кад је он био општински инжењер.

Председник општине ограђује се да шеф није излазио на лице места.

Одборник г. Милош Савчић, реч је о шефу одсека а не управнику. Сама суштина посла изискује да један управља, а да нема вазда шефова.

Предлаже да звање управника остане, а звање шефова да се укине, а на место њих да дођу старији инжењери.

Члан суда г. Владимир Лацковић наводи, да је председник већ навео шта је комисију руководило да установи звање шефова. Хоће у прилог томе да дода још и то, да се тиме хтело да одреди, ко је одговоран. Шефови би имали сваки рад да прегледају и проконтролишу а по том и да потпишу, те би се знало које одговоран.

Одборник г. Милуш Савчић, шеф не може да потпише оно што није радио а ипак не може све ни да ради. За то су инжењери, па ко шта буде радио нека за то и одговара. Општина је до сада претрпела штете за то, што нивелационе линије насе давали дипломирани инжењери већ цртачи.

Одборник г. Радењко Драговић хоће да докаже потребу шефова узимајући за пример један добро уређен новчани завод. Један добро уређен завод поред управника има секретара, шефа залог, шефа есконта и т. д. а не зна зашто овде наши инжењери избегавају шефове.

Одборник г. Милош Савчић одговара одборнику г. Драговићу, да се грађевинско одељење општине не може упоредити са новчаним заводима.

Председник општине изјављује да ако и остала господа одборници налазе да треба да се укину звања шефова онда нека иста одбор укине али нека се на њихова места мету старији инжењери изузев одсека за канализацију и кој, ту мора имати шефа. Њему није стало до шефова он хоће само радну снагу.

Одборник г. Милуш Савчић предлаже да се укину звања шефова, па да се каже толико инжењера и толико архитекта са толиком платом, а толико опет инжењера и архитекта са толиком платом, а општински суд после нека их распоређује.

Председник општине не пристаје на то. Нека их одбор распореди по одељењима, па нека сам узме на себе одговорност. Нека одбор сам каже за овај посао околико а за овај околико оваквих и оваквих службеника па нека на себе прими одговорност, кад не усваја оно што му је општ. суд предложио.

Одборник г. Милош Савчић зна врло добро шта један човек може урадити и сам је од те струке. Не налази ипак, да ће се увођењем звања шефова осигурати, да се зна ко је за шта одговоран. Управник ће предмет шефу, шеф инжењеру и тако даље. Кад дође до одговорности, управник ће на шефа, овај на инжењера и т. д. па се опет неће знати ко је одговоран.

По саслушању свега тога, а пошто је председник ставио на решење предлоге одборника г. г. Божића и Савчића, који се допуњавају а који гласе: да позиција бр. 27 расхода техничког одсека буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину тачке 1. Плате: гласи: „Управник дипломирани инжењер десет хиљада динара“, ограђујући се од истих, — одбор је усвојивши овај

предлог одборника г. г. Божића и Савчића, — решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину стави и следећи расход.

(Свршаће се)

О Б Ј А В А

Пошто лицитација, држана на дан 28. Децембра 1901 год. за издавање под закуп преноса угља и осталих водоводних потреба на беле воде, није одобрена, то ће суд општине београдске поново на дан 17. јануара тек. год. од 2 до 5 сати после подне држати у канцеларији економног одељења јавну усмену лицитацију за издавање под закуп овог преноса.

Кауција је 500 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од суда општине београдске 11. јануара 1902 год. АБр. 11976 — 1901 г. у Београду.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске на основу решења одбора општинског од 14. децембра 1901 год. АБр. 11262, продаваће путем јавне усмене лицитације три коња из чистачке колоне.

Продаја ова извршиће се на дан 22. јануара тек. год. у 9 сати пре подне на марвеном тргу пред кафаном „Мали Балкан.“

Позивају се купци да на ову лицитацију дођу.

Од суда општине београдске, 12. јануара 1902 год. АБр. 11262 — 1901 г. у Београду.

О Б Ј А В А

Управи водовода потребна је већа количина разноврсног материјала за одржавање и проширење водовода и водоводне мреже у 1902 години.

Позивају се сви они, који су у могућности да испоручују управи водовода овај разноврсни материјал, да изволе доћи у канцеларију управе водовода — Мајор-Мишина ул. бр. 12 — те да виде из списка материјала, каквога и која ће количина овога требати, како би према томе могли поднети овој управи своје понуде — са ценама — о испоруци тога материјала.

Понуде подносиће се управи водовода у затвореним писмима.

Рок за подношење понуда до 15. Јануара 1902 г. закључно.

Из канцеларије управе водовода града Београда, 29. Децембра 1901 године, ВБр. 3187.